

DRC Dansk Flygtningehjælp
Borgergade 10
DK 1300 København K
Danmark

T: +45 3373 5000
drc@drc.ngo
www.drc.ngo

DRC DANSK
FLYGTNINGE
HJÆLP

20. september 2024

DRC Dansk Flygtningehjælps bemærkninger til samlenotat vedrørende de sager under Udlændinge- og Integrationsministeriets ressort, der behandles på indenrigsdelen af rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 10. og 11. oktober 2024

DRC Dansk Flygtningehjælp værdsætter muligheden for at kunne komme med bemærkninger til samlenotat af 19. september 2024.

Effektivisering af EU's tilbagesendelsespolitik

DRC Dansk Flygtningehjælp mener, at alle drøftelser om tilbagesendelse bør inddrage hensynet til det enkelte menneske, så man sikrer, at processen omkring tilbagesendelse er værdig.

Det er vigtigt, at man som afvist asylansøger bliver inddraget i tilbagesendelsesprocessen, og at man får adgang til uvildig rådgivning om de muligheder, som man har. For at sikre bæredygtig hjemrejse, er det også afgørende, at afviste asylansøgere får adgang til reintegrationsstøtte.

Anbefalinger til hjemrejserådgivning

DRC har sammenfattet vores anbefalinger til hjemrejserådgivning i DRC policy brief on return counselling, februar 2019, <https://asyl.drc.ngo/viden-og-holdninger/postioner-og-anbefalinger/return-counselling/>

Heraf følger DRC's anbefalinger til gode hjemrejseprocedurer:

Rejected asylum seekers must have access to impartial, independent and non-directive counselling.

- **Impartial, independent and non-directive counselling must be provided for in the return procedure.** Member States should prioritize efforts that positively encourage cooperation on return such as independent and non-directive high quality return counselling for rejected asylum seekers.

Rejected asylum seekers must be offered sufficient time to consider their choices and to be able to build up trust to the return counsellor.

- **Time is essential for both trust-building and for the rejected asylum seekers' ability to engage in the return process.** Too rapid return procedures, which do not allow the rejected asylum seekers to have enough time to relate to and accept their new situation, do not ensure a dignified return. Trust-building takes time and is necessary for the asylum seekers possibility to engage in the return process together with return counsellors.

Rejected asylum seekers must have access to legal counselling that enables them to engage and influence their return.

- **Effective access to legal counselling must be ensured for all, including access in preremoval facilities.** It is imperative and guaranteed under international human rights law that asylum seekers

must have access to free high quality legal counselling throughout the asylum procedure, including effective right to appeal or similar legal safeguard.

- **Forced return, even if legally sanctioned, should be avoided as it often comes with measures that undermine human dignity, incl. detention and the use of force.** Every return process must be carried out with respect for fundamental human rights and in a secure, humane and dignified manner.

Rejected asylum seekers must be offered decent living conditions and respectful treatment.

- **Humane and dignified stay prior to return should be guaranteed by the Member State.** Rejected asylum seekers must be accommodated in reception facilities with adequate support to build and maintain their skills and to ensure their mental and physical well-being.
- **Detention should only be used under exceptional circumstances and never for children.** The use of detention in return procedures must never become automatic and should always be based on the principles of individual assessment and proportionality. Reasons for detaining asylum seekers must be listed exhaustively in national law and interpreted restrictively. Rapid judicial review of the legality of the detention is imperative and the detained asylum seekers must have access to independent and high quality legal assistance.

Rejected asylum seekers should always be offered meaningful reintegration support.

- **Comprehensive and holistic reintegration programmes in the country of origin must be accessible to all persons who return and should be supported by the Member State and the government in the country of origin.** Reintegration programmes can assist returnees re-establish themselves in their country of origin and thus ensure that their return is sustainable, therefore the support must be adjusted to suit the needs of the individual.

DRC's hjemrejserådgivning

DRC har tilbudt uvildig hjemrejserådgivning til afviste asylansøgere i mange år. Det er vores erfaring, at afviste asylansøgere ofte har mange tanker, spørgsmål og måske bekymringer om deres fremtid.

DRC har et team af erfarne rådgivere med socialfaglige baggrunde, der kan tilbyde samtaler med den afviste asylansøger om hans eller hendes situation. Rådgivningens formål er udelukkende at støtte og bidrage til afklaring blandt asylansøgere i udsendelsesposition og sikre, at de får grundig viden om deres situation, så de kan træffe beslutninger om deres fremtid på et oplyst grundlag.

På baggrund af vores erfaring har vi udviklet en metode ved hjemrejserådgivning af afviste asylansøgere.

Læs mere om DRC's rådgivningsmetoder i DRC Return Counselling Methodology Brief, august 2021, <https://asyl.drc.ngo/viden-og-holdninger/postioner-og-anbefalinger/drc-return-counselling-methodology-brief/>

Det bæredygtige reintegrationsforløb

DRC Dansk Flygtningehjælp har i samarbejde med lokale reintegrationspartnere stillet reintegrationsprogrammer til rådighed siden 2018 og været involveret i over 200 individuelle reintegrationsforløb. På baggrund af vores rådgivning i Danmark, det tætte samarbejde med de lokale partnere, den virtuelle opfølgning med hjemvendte samt besøg hos både reintegrationspartnere og hjemvendte har vi gjort os nogle erfaringer omkring 'Det bæredygtige reintegrationsforløb'.

Bæredygtig reintegration forudsætter helhedsorienteret støtte

Reintegration af mennesker i sårbare situationer er en kompleks opgave, hvor en flerhed af faktorer spiller ind. Det kræver derfor fleksibilitet og en tilpasning af de støttemuligheder, som er til rådighed, så de matcher det enkelte individs behov. For DRC indebærer bæredygtig reintegration en helhedsorienteret

tilgang og støtte, så det enkelte menneske opnår både økonomisk, social og psykosocial forankring i hjemlandet, og det kan reintegrationsprogrammerne i sig selv ikke nødvendigvis sikre. Reintegrationsstøtten er i stedet et skridt på vejen og et springbræt hen imod målet om reintegration.

Hvilke forhold kan påvirke et reintegrationsforløb?

Ud fra DRC's erfaring har særligt fire forhold afgørende betydning for, om reintegrationsforløbet bliver bæredygtigt:

Først og fremmest har **omfanget og kvaliteten af den tilbudte støtte** betydning. I DRC forsøger vi at sikre en god overgang fra Danmark til hjemlandet og skabe tillid, tryghed og forudsigelighed i processen. Forløbet starter derfor allerede i Danmark og inkluderer tilbud om dialog ved virtuelle møder med reintegrationspartneren. Her er der mulighed for at få besvaret spørgsmål, og partneren vil ofte under de første møder fungere som en slags sparringspartner i forhold til den pågældendes tanker, bekymringer, håb og planer for fremtiden.

I DRC stiller vi store krav til vores reintegrationspartners kompetencer, hvor socialfaglighed og forretningssans ofte skal kunne gå hånd i hånd.

Herudover spiller også **individuelle forhold** som den tilbagevendtes alder, uddannelsesniveau, civilstand, psykiske og fysiske helbred osv. en afgørende rolle for, om reintegrationen ender med at kunne beskrives som bæredygtig, ligesom **familie og netværk** er helt central.

Endelig har de **overordnede samfundsmæssige forhold** i modtagerlandet såsom landets politiske og økonomiske situation stor betydning, da det unægtelig er nemmere at reintegrere sig i et land, hvor adgangen til sundhed, uddannelse, arbejde osv. ikke er begrænset.

Tilsammen udgør de fire forhold vigtige elementer i den komplekse proces, som i sidste ende kan føre til bæredygtig reintegration.

Læs mere på DRC Asyl's hjemmeside: <https://asyl.drc.ngo/reintegrationsstotte/drc-s-arbejde-med-reintegrationsstotte/>